

ВИХОВУВАТИ ПЕРЕКОНАНИХ І СТІЙКИХ БІЙЦІВ ЗА КОМУНІЗМ

Пленум ЦК Компартії України

Роботу партійних організацій республіки по виконанню рішень XXV з'їзду КПРС про поліпшення комуністичного виховання молоді і посилення партійного керівництва комсомолом обговорив Пленум ЦК Компартії України, який відбувся 24 листопада в м. Києві.

З доповіддю на Пленумі виступив член Політбюро ЦК КПРС, Перший секретар ЦК Компартії України В. В. Щербинський. Ми завжди пам'ятаємо, сказав він, з якою любов'ю і піклуванням ставився В. І. Ленін до молоді, яку виняткову увагу приділяв він її революційному загартовуванню, формуванню у неї комуністичної свідомості і моралі. Ленінські ідеї набули дальшого творчого розвитку в рішеннях з'їздів нашої партії, інших її найважливіших документах, глибоко і всебічно розкриті стосовно до сучасних умов у працях товариша М. І. Брежнєва.

У своїй цілеспрямованій ідеологічній роботі партія на перший план висуває завдання комуністичного виховання підрастаючого покоління. Це і природно: молодь — майбутнє країни. В республіці молоді люди — це майже половина всього населення. Кожний другий, що працює у промисловості, майже 30 процентів — у сільському господарстві, приблизно 40 процентів зайнятих у бу-

(Закінчення на 2-й стор.).

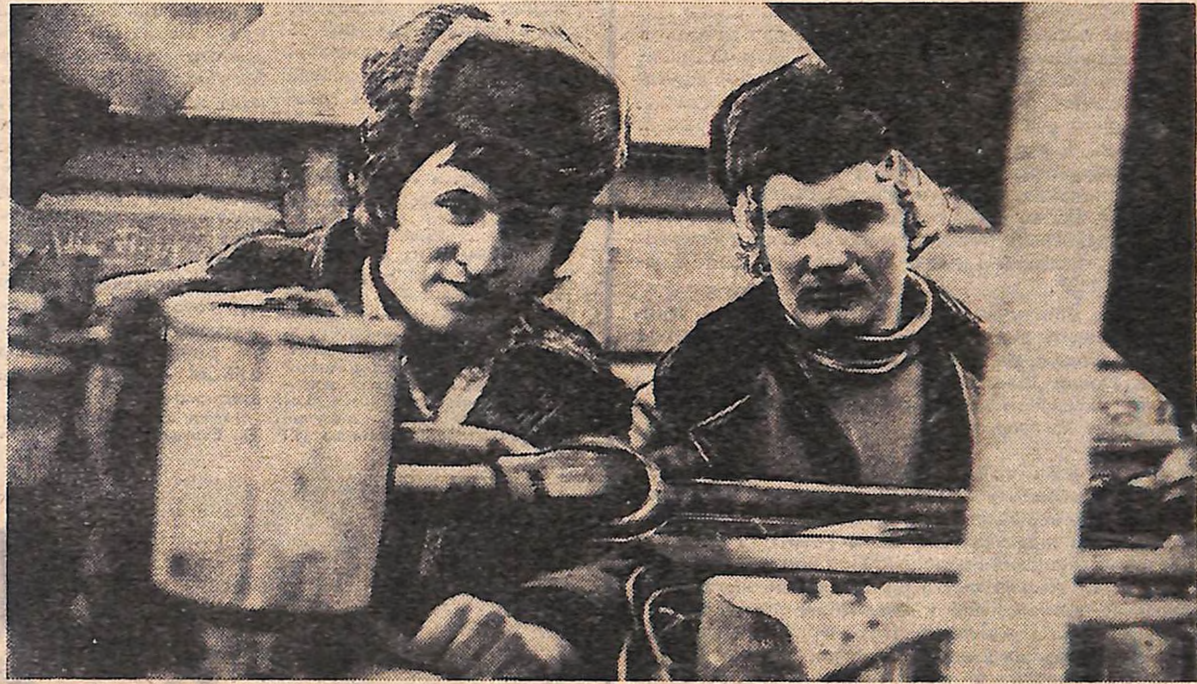
Виконуючи рішення XXV з'їзду КПРС, комсомольсько-молодіжна тракторна бригада колгоспу «Перше травня» Маловисківського району, де бригадиром Іван Архипович Ковальов, достроково виконала підвищені соціалістичні зобов'язання на честь 60-річчя Великого Жовтня, виборола перше місце в ювілейному змаганні серед комсомольсько-молодіжних тракторних бригад Кіровоградщини. Нині цей колектив виступив з ініціативою — високоякісно і швидко підготувати сільськогосподарську техніку до весняно-польових робіт.

Молоді хлібороби закликають гідно зустріти 60-річчя встановлення Радянської влади на Україні, XVIII з'їзд ВЛКСМ. Вони дали слово відремонтувати ґрунтообробне знаряддя до 25 грудня, збиральну техніку — до 25 квітня 1978 року.

Бюро обкому схвалило ініціативу молодих хліборобів і зобов'язало міським, райкомі комсомолу, первинні комсомольські організації господарств підтримати і поширити патріотичне починання.

ТУРБОТА ПРО ВЕСНУ

(Див. 2 стор.).

На фото: молоді механізатори колгоспу «Перше травня» Маловисківського району Микола ПІДЛІСНИЙ та Михайло ЧОРНОСОВ ремонтують трактор. Фото Ю. ЛІВАШИНКОВА.

● Звіти і вибори

ВИПРАВДАЙ СВОЄ ЗВАННЯ

З КОМСОМЛЬСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДОЛИНСЬКОГО РАЙОНУ

ГІМН СОЛІДАРНОСТІ, ГІМН ЖОВТНЮ

ЛЕНІНГРАД, 23 листопада. У місті на Неві тривав міжнародна зустріч «Жовтень і молодь». Посланці більш як із ста держав світу обговорюють актуальні проблеми розвитку молодіжного руху. Сьогодні було продовжено дискусію в трьох секціях конференції «Жовтень, сучасний світ і молодь».

Промовці підкреслювали, що привітання Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР товариша М. І. Брежнєва учасникам зустрічі — це одне яскраве свідчення постійної турботи Радянської держави про долю світу, про щасливе майбутнє підрастаючого покоління. Зробити процес міжнародної розрядки необхідним — завдання і юності планети, всіх національних молодіжних організацій, говорять учасники зустрічі.

Редактори прогресивних молодіжних видань різних країн провели розмову за «круглим столом», обговорюючи завдання преси в боротьбі за антимперіалістичну солідарність, мир і прогрес. Вони підкреслили, що ленінські принципи преси торжествують у прогресивних зарубіжних виданнях.

(Закінчення на 2-й стор.).

ХТО ВОНА, Людмила Корнева, на чию адресу було сказано стільки хороших слів з трибуни конференції? Секретар комсомольської організації колгоспу імені Шевченка, ватажок молоді. А ще — спортсменка, яка на кожних змаганнях радує високими результатами, активна учасниця художньої самодіяльності...

Мабуть, досить одного факту, аби зрозуміти, як багато значить для повнокровного життя спільноті неспокійна вдача секретаря. Жодне господарство не застраховане від несподіванок. Скажімо, через хворобу чи якісь інші причини не вийшли на роботу кілька доярок. Колектив ферми опинився в скрутному становищі. Таке буває. Порядившись із членами комітету, вирішила Людмила створити групу (назвемо її умовно групою невідкладної допомоги), яка в разі необхідності завжди замінить відсутніх доярок. І очолила її. Тепер керівництво колгоспу може бути спокійним: комсомолки не підведуть.

Хороший, здібний організатор... Це в комсомолі найвища похвала секретарів. Такої думки про Люду і в райкомі ЛКСМУ, і в господарстві. Недаремно ж на базі комсомольської організації колгоспу імені Шевченка проводяться семінари, сюди їдуть по досвід.

Не такі вже й давні часи, коли в колгоспі «Родина» молодь і близько не підпускали до нової техніки. Мовляв, не заслужили ще. Протилежну точку зору мав на це комсомольський секретар Вячеслав Дорош. Він твердо вірив, що юнаки не підведуть, на довір'я відгукнуться ударним трудом, і швидко «стукать у двері». І таки добився свого. Молоді механізатори одержали нові машини й ділом довели своє право працювати на них. А як зріс авторитет секретаря!

Комсомольсько-молодіжний колектив по заготівлі кормів, очолюваний Іваном Константиновим, посів перше місце в області. І не остання заслуга в цьому належить ватажкові спільноті молодому комуністів Вячеславу Дорошу.

Звичайно, активність комсомольців, міра їхньої участі в цікавих і корисних справах залежать від багатьох чинників. І все ж головний з них — організаторський і моральний якості секретаря. Ця аксіома підтвердження не потребує, що чудово проілюстрував аналіз роботи районної комсомольської організації, даний на конференції.

Чимало критичних зауважень висловив перший секретар райкому ЛКСМУ Вячеслав

Коробов на адресу комітету комсомолу радгоспу «Реконструктор», який до звітних виборних зборів цього року очолював Леонід Яценко. Навіть у гарячий час хліборобського року тут ніхто не міг сказати, що ж із молодих трудівників кращий у соціалістичному змаганні. Багато юнаків і дівчат не вчаться в системі комсомольської політосвіти. Важко знайти ділянку комсомольської роботи, за яку можна було б поставити плюс комітетові і його колгоспному секретареві. Природно, виникає традиційне: «Чому ж так?»

Якби секретар займався тим, чим йому належало займатися, була б там хороша комсомольська організація, — так думку висловив перед початком конференції В. Коробов. — Не з того боку Яценко підходив до людей. Наказував тоном, що не допускає ніяких заперечень, не радився з комітетом. А вину за всі промахи і недоліки валив на самих комсомольців. Буцїмто вони нічого не хочуть робити. Я ж знаю, там чудові хлопці і дівчата. Їх тільки згуртувати треба, зацікавити, а Леонід не зміг цього зробити.

Делегати з радгоспу «Реконструктор» не єдині, кому на конференції довелося вислухати не вельми хвалебні слова про свою комсомольську організацію. Справді, що скажеш про комітет комсомолу колгоспу «Ленінський шлях», де в період жнив про молодих передовиків і не згадували, де не пресли жодного семінару комсомольського активу? Мабуть, колишньому секретареві Вірі Платоновій було не до таких дрібниць. Як хвалити актив колгоспу «Зоря комунізму», коли тут нема контролю за виконанням комсомольських доручень, коли «на нулі» спортивно-масова робота?

Така деталь: секретарі комітетів комсомолу, яких піддали критиці на конференції, сьогодні вже колишні секретарі. Отже, на звітних виборних зборах у цих організаціях зробили глибокий аналіз діяльності комсомольських ватажків. Турбує інше. Дуже велика змінність секретарів. Протягом звітнього періоду нові люди очолили комітети в радгоспі «Реконструктор», пересувній механізованій колоні № 134, колгоспах «Ленін-

ський шлях», «Дружба»... Зв'язно, причини тут різні, але найчастіше кожуть про одну: не справився зі своїми обов'язками.

Не так давно секретарем комітету комсомолу колгоспу «Зоря комунізму» стала Сеїтлана Доленко. А до цього секретарював Леонід Кулинич.

— Прийшов після служби в армії. Сказав, що справився з обов'язками ватажка. Думав, усе так просто. Повірили. А він виявився білоручкою. Не витримав. Одружився і виїхав з колгоспу, — сказав про Кулинича перший секретар райкому.

Так, бути організатором молоді не просто. Треба трохи більше, ніж інші, знати, вміти, мати терпіння і наполегливості. Саме ці риси відзначають комсомольського секретаря. Саме цими рисами не відзначався дехто з ватажків спільнот у Долинському районі.

Хотілося б сказати і про таке. На минулій звітньо-виборній конференції критикували в основному ті ж комсомольські організації — колгоспи «Зоря комунізму», «Ленінський шлях»... По всіх, як кажуть, пунктах. Секретарі перемінялися, а внутрішнікова робота так і не поліпшилась.

Очевидний прорахунок тут райкому комсомолу. Це правда, що згідно з перспективним планом проводяться заняття комсомольського активу. Нові секретарі проходять стаж у райкомі ЛКСМУ. Але те, що перед звітньо-виборними зборами райкомівці не займаються як слід добором кадрів, теж правда. І розмова на конференції повинна стати хорошим уроком.

У роботі конференції взяли участь перший секретар райкому Компартії України П. Л. Гідулянов, секретар обкому комсомолу В. Мальцев.

На організаційному пленумі першим секретарем Долинського райкому ЛКСМУ обрано Коробова Вячеслава Володимировича, другим — Нелень Тетяну Анатолівну, секретарем — завідувачим відділом шкільної та учнівської молоді — Карабила Олександра Павловича.

А. РОМАНЮК,
спецкор «Молодого комуніста».

ВИХОВУВАТИ ПЕРЕКОНАНИХ І СТІЙКИХ БІЙЦІВ ЗА КОМУНІЗМ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

діяльності, майже половина цієї інтелігенції — люди віком до 30 років. Усе це, підкреслювалося в доповіді, необхідно повною мірою враховувати в роботі по вихованню молоді, враховувати ті умови, в яких вона живе, в яких відбувається її становлення. Адаже тепер 75 процентів працюючої молоді має вищу і середню освіту. Це 15—20 років тому цей показник був майже вдвічі нижчий.

Яскравим виявом довіри і піклування про молодь в умовах соціалістичного ладу є надання їй широкіх політичних прав і свобод, реальних можливостей для гармонійного розвитку, вибору професії, всебічного зростання, безпосередньої участі в управлінні справами держави. В республіці, наприклад, більш як 160 тисяч молодих громадян обрані депутатами Рад, у тому числі 91 чоловік — депутатами Верховної Ради СРСР і Верховної Ради УРСР. В ці питання, які стосуються життя, праці, навчання, відпочинку юнацтва, вирішуються з найактивнішою участю комітетів комсомолу. Це закріплено Конституцією СРСР.

У доповіді і виступах відзначалося, що партійні організації проводять значну роботу по комуністичному вихованню молоді, розвитку її політичної і трудової активності. Новим підтвердженням політичної зрілості і соціальної активності молоді стала її широка участь у всепартичному обговоренні проекту нової Конституції СРСР.

За останні роки значно збільшилася кількість комуністів, які працюють у комсомолі. Вони очолюють майже дві третини первинних комсомольських організацій.

Разом з тим відзначалося, що в роботі з молоддю мають місце уявлення і ідеології. При проведенні виховної роботи не повною мірою враховуються зростаючий політичний, загальноосвітній і культурний рівень молоді, специфіка різних її категорій. Пленум зобов'язав обкоми, міськомком, райком партії, первинні партійні організації посилювати роботу по виконанню рішень XXV з'їзду партії в останній комуністичній вихованні молоді і партійного керівництва комсомолом.

Найважливішим обов'язком партійних, радянських, комсомольських, професійних організацій, усіх комуністів — формування у молодого покоління марксистсько-ленінського світогляду, ідейної переконаності, класового підходу до явищ суспільного життя, неупередженості до буржуазної ідеології.

Зазначалося, що всю роботу по ідейному закріпленню юнацтва необхідно вести диференційовано, на основі комплексного підходу, перспективного планування, широко використовувати досвід, нагромаджений у ході підготовки і святкування 60-річчя Жовтня, всю різноманітність форм і засобів ідеологічного впливу.

Пленум закликав творчі спільні, всіх діячів науки, народної освіти, культури, фізкультури і спорту брати активну участь у вихованні молоді, визначив ряд завдань у цьому питанні перед міністерствами і відомствами республіки, господарськими керівництвами, ідеологічними установами, органами преси.

В обговореному питанні прийнято відповідну постанову.

(РАТАУ).

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

ТУРБОТА ПРО ВЕСНУ

Н ЕЩОДАВНО в гості до механізаторів комсомольсько-молодіжної тракторної бригади № 2 завітали хлібороби із сусідньої бригади господарства. — Чули про ваші успіхи, — привітали вони друзів по змаганню. — Прийшли вивчати ваші методи роботи.

Групкомсорг Микола Тетерін, майстер-наладчик Петро Аврамович Кушнірьов раді гостям. І не приховують цієї радості. Приємно, коли до тебе приходять учитися майстерності. Та й показати є що: в соціалістичному змаганні на честь 60-річчя Великого Жовтня серед комсомольсько-молодіжних тракторних бригад області колектив виборів перше місце. Вирібіток на еталонний трактор за дев'ять місяців становить 1594 гектари, зекономлено 17 тисяч кілограмів пального.

На запитання чому усього відповідає М. Тетерін, П. Кушнірьов — досвідом ділячись на своїх робочих місцях усі молоді механізатори до яких зверталися гості. І всі поголошували на високий екстремізм, зважати, енергійності, згуртованості. Так, завдяки саме цим факторам, міцній дружбі, комуністичному ставленню до праці бригада значно піднялася проти палючої жарості основних зернових і технічних культур. Кожен гектар озимої пшениці, наприклад, нині падає на 41,1

центнера зерна, кожен гектар цукрових буряків — по 30 центнерів коренів. Ще щедрий ужинок мала ланка комсомолки Варвари Колесніченко — по 420 центнерів цукроріпних з гектара.

Надворі осінь, а у механізаторів весняні турботи. Закінчивши збирання врожаю пізніх, вони відразу ж приступили до ремонту техніки. На свої комсомольські збори, де розглядали питання підготовки до весни та підбивали підсумки роботи за останній місяць, запросили друзів по змаганню. Як і завжди, строки підготовки техніки — це питання нікого не залишили байдужими. Ділові пропозиції внесли комсомолець Василь Лубцов, молодий агроном другого відділка Василь Волобов, механізатор Микола Карелін, майстер-наладчик Петро Аврамович Кушнірьов. На зборах механізатори вирішили закінчити ремонт ґрунтообробного знаряддя до 60-річчя встановлення Радянської влади на Україні — 25 грудня, поставити на лінійку готовності зернозбиральну техніку до відкриття роботи XVIII з'їзду ВЛКСМ — 25 квітня наступного року.

Тверде слово у членів бригади. Сьогодні у них усе підпо-

рядковано одному: ремонтувати швидко, якісно.

У польовому таборі хлопці порозумілися біля сідалок, культураторів, більшу частину яких уже поставлено на зберігання на асфальтовану площадку. Групкомсорг Микола Тетерін поновлює планувальну роботу комсомольцями ВЛКСМ Кушнірьовим та Іваном Підкопальним сідалку.

— Всі зернові сідалки вже готові, — із задоволенням констатував він. — Техніка в нашій бригаді під дбайливим наглядом механізаторів, спеціалістів. Машини, інвентар лагодимо за графіком. Роботами керує сам бригадир. А допомагати йому досвідчені механізатори, комуністи, патетичні молоді. Вони очолюють ремонтні ланки, і під їхнім керівництвом молоді хлібороби готують техніку до весняно-польових робіт.

У всіх ремонтних ланках переважно молодь. Як і В. Кушнірьов та І. Підкопальов, зразки ударної праці на ремонті сідалок, культураторів, борін показують комсомольці Василь Лубцов, Михайло Костін. Вони виконують роботи при відмінній якості. Всі машини, інвентар, поставлені ними на лінійку готовності, комісія прийняла з відмінною оцінкою.

Із 60 наявних котків відремонтвано 41. Відзначається комсомолец Іван Дейжун. Він щодня виконує майже дві норми.

Водночас із підготовкою машин та інвентаря хлібороби ремонтують трактори. У бригаді запланували поставити їх на лінійку готовності до 25 лютого. Особливо успішно лагодять трактори досвідчені механізатори М. Сорокін, П. Колесніков, комсомольці М. Підлісний та М. Черноусов.

Для прискорення підготовки техніки до весни молоді хлібороби створили у бригаді пост якості, члени якого повсякчас перевіряють якість ремонту, дотримання графіка. Очолує цей пост групкомсорг Микола Тетерін.

Зобов'язання — відремонтувати ґрунтообробний інвентар до 25 грудня, а всю збиральну техніку — до 25 квітня — напружене. Та у бригаді ніхто не сумнівається в його реальності. Все залежить від бажання, насаги і майстерності хліборобів. А молоді трудівники бригади вже не раз доводили, що їм цих якостей не бракує, про що яскраво свідчить перемога в передзвілному змаганні.

Ю. ЛІВАШНИКОВ.

Колгосп «Перше травня» Малинського району.

На фото: групкомсорг тракторної бригади Микола ТЕТЕРІН (на передньому плані) разом з членами поста якості перевіряє якість ремонту техніки.

Фото автора.

НАШ ОСНОВНИЙ ЗАКОН

Ще раз про дітей та батьків

Я хотів би звернутися на статті 61-й нової Конституції, в якій ідеться про те, з чим мені досить часто доводиться стикатися в роботі. Там говориться: «Особі, які посягають на соціалістичну власність, караються за законом». Так, наш радянський закон суворий до тих, хто його порушує. Ним передбачено різні види покарань: від штрафу до виправних робіт, позбавлення волі.

Кара сувора й немилосердна. Особливо тяжко стає на серці і пам'ять, і суддям, коли такі міри покарання доводиться застосовувати до підлітків. Кілька прикладів з практики. В червні цього року група жителів міста Кіровограда — 17-річний Олександр Мерещенко, Катерина Вороніна, 18-річний Валерій Петров і 14-річний Олександр Лук'ячук — протягом тижня вкрали шість мотоциклів, на яких приїжджала в район області, де вони обкрадали магазин. Тільки завдяки оперативності працівників міліції цю злодій-

ську групу було вчасно знешкоджено і притягнуто до кримінальної відповідальності. Підлітків чекає до 6 років позбавлення волі.

Що ж привело їх на шлях злочину?

Олександр Мерещенко вже мав судимість. Ному погрожували звільнити його умовно достроково. Але батьки не змогли створити в сім'ї нормальних обставин для сина, застерегти його від впливу вулиці, колишніх друзів. Валерій Петров фактично сам розпоряджався собою. Мати після розлучення з чоловіком залишила сина у нього, хоч і знала, що він, чоловік, любить випити. Рідкі відвідини матері не змогли вплинути на Балерія позитивно, він залишив роботу, почав зловживати спиртним. Для цього потрібні були гроші — став на шлях крадіжок. Познайомився з Катериною Ворониною. Вона давно вже перебуває на обліку в інспекції у справах неповнолітніх при Кіровському РВВС. Але ці адміністратив-

ні заходи, ці виховна робота, яку провадять громадськість і міліція, не впливають на дитину. Батько після розлучення забув про неї, а мати для неї не авторитет, мати зовсім опустила руки, неспроможна хоч як-небудь вплинути на дочку. Катерина піде не працює, кілька разів потрапляла до вендисансеру: її затримували за найрізкомантніші правопорушення, в тому числі й за крадіжки. Вона казала, їй вистачило, прощали. Давала слово, але не держувала його...

Безвідповідально поставившись до виховання сина й мати Саши Лук'ячука, якому нема ще й чотирнадцяти років. Ного батьки теж розлучалися, не створивши спільні нормальні умов.

Отже, у всіх підлітків, які попали на лаву підсудних, біда почалася, власне, з трагедії в сім'ї. Там, де немає батьківської турботи, відповідальності за долю дитини, повстають вулиці друзі, які штовхають підлітків на слизьку стежку правопорушень.

Держава покладає на батьків чесний обов'язок — виховувати дітей і піклуватися про них. Жаль, що багато забуває про це.

М. ЧЕРНЕГА,

старший слідчий прокуратури, юрист другого класу, м. Кіровоград.

ГІМН СОЛІДАРНОСТІ, ГІМН ЖОВТНЮ

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

справляють величезний вплив на пресу багатьох країн Азії, Африки, Латинської Америки, які розвиваються і визволяються. Комуністичні і робітничі газети протистоять буржуазній ідеології, зміцнюють дружбу і співробітництво народів.

ЛЕНІНГРАД, 24 листопада. Сьогодні на міжнародній зустрічі «Жовтень і молоді» завершилася робота трьох секцій конференції. Заслухано близько ста доповідей і повідомлень з актуальних проблем сучасного молодіжного руху, про вплив ідей Жовтня на розвиток національно-визвольного руху, проблеми участі молоді в боротьбі за мир, міжнародну безпеку і співробітництво, за припинення гонки озброєнь.

Редактори прогресивних

молодіжних видань різних країн обмінялися досвідом роботи, розглянули завдання преси по вихованню юнацтва на ідеях Великого Жовтня.

Молоді посланці зарубіжних країн підтвердили свою інтернаціональну солідарність, рішучість і далі зміцнювати справу миру, єдності і згуртованості усіх прогресивних сил. Представники делегацій соціалістичних країн, країн, що розвиваються, ряду капіталістичних держав на проведених прес-конференціях підкреслили величезне значення Ленінградського форуму юності для розвитку міжнародного молодіжного руху. Великий Жовтень, досвід соціалістичного будівництва, підкреслювали вони, надихають юнаків і дівчат усіх країн планети, служать для них джерелом ідейної твердості, допомагають їм у боротьбі за краще майбутнє.

ТОПОЛІ

О, як їх багато-багато —
тополь у ясній даліні.
Немов повернулись солдати,
полеглі в чужій стороні.
Здається, відлунюють кроки.
Довкола радянська земля.
І хвилі пшеничні високі
пливуть їм назустріч здалека.
В походах натовлені ноги,
та воїнам легко їти.
Знайомі з дитинства дороги
так хочеться всі обійти.
Вже видно зірки п'ятикутні,
уже відрізняєш якорі...

То швидше ж ідіть, незабутні,
ще поки живі матері!
Анатолій КУНІДА.

м. Знам'янка.

КРИЛА

І виростають крила дивні,
їх розмах радісно спіє,
Коли хороше робить щось людина,
Себе в ім'я Вітчизни забуває.
...Крилатим людям неназисні чвари,
Діла мізерні, куці почуття...
У леті крила зміцнюють ікарі.
На них нові чекають відкриття.

Костянтин ЛЕСЬ.

с. Солгутове
Гайворонського району.

МЛИН

Вдалині, між дорогами скорими,
Розтинаючи вітер грудьми,
Розмовляючи з тихими зорями,
Млин степами іде до зими.

І здається, в блакитнім просторі
Білим полум'ям сніг охолов.
А хліба, що шуміли дозкола,
Млин на борошно перемолов.

Оксана СТЕПАНЕНКО.

с. Знам'янка
Маловисківського району.ДВА
ОБРАЗКИ

СЛЬОЗИ

ТРОЯНДИ

Юні люблять дивитися
в небо. Коли Надійка
підведе русує голуку
до неба, коли усміхне-
ться, то її очі робляться
таємничими, надзвичайно
гарними. Але Надійка
мало сміється.

Надійці ніхто ніколи не
дарував квітів. Навіть
однієї квітки. Навіть най-
простішої. Навіть батьки.
Зате так часто їй дово-
диться чути: «Поглянь на
себе, — хто тебе таку
візьме!» А тут треба ж:
один хлопець подарував
їй три троянди. Така
чесна! Дівчина за один
день закохалася в нього.
Всі страшенно вражені.
Вона думала, квіти дарують
тільки від любові, — ви-
правдується Надійка. —
Адже просто так не да-
рують!»

Біля обеліска загиблим
воїнам, важко спираю-
чись на ціпок, стояв літ-
ній чоловік. Шугав рауч-
ний вітер, і від того в ру-
ках ветерана, неначе вог-
ники, пламеніли червоні
гвоздики, які йому вру-
чили піонери.

Неподалік переминав-
ся з ноги на ногу хлоп-
чина. Обличчя у нього
збуджено-тривожне, ніби
чимось завинив. Очевид-
но, йому хотілося пого-
ворити з ветераном, та
він чомусь не наважу-
вався.

Нарешті намілювався,
нерішуче підійшов.
— Я теж хотів би по-
дарувати вам квіти, —
сказав він, — але не маю
грошей. Пробачте! — і,
помовчавши, додав: — Я
пригощу вас газованою
водою. Хочете?..

Ветеран раучко обняв
хлопчину. На очах ко-
лишнього воїна грали
сльози.

Анатолій БЕЛІК.
м. Кіровоград.

Навечірній порі, коли в полі пригнано судять стом-
лені мотори тракторів і коли в будинках починають роздів-
ляти перші сонинки, вулицями Комішуватого (Новоукраїнський
район) поспішає молода жінка з приємною усмішкою на від-
критому обличчі. Це — депутат Комішуватської сільської
Ради Марія ПЕТЕРС.

У селі її знає кожен, і не тільки тому, що послугам
комплексного сільськогосподарського побутового комбінату,
яким завідує М. Петерс, користуються багато односельців,
а й тому, що у неї чудовий голос.

Марія Петерс очолює бере участь у спектаклях, інсценізо-
ваних із сучасними радянськими обрядами.

На фото: Марія ПЕТЕРС.

Фото Г. ВРАДІЯ.

БАБЧКИ В ПРОЗІ

ЧУБ

Ех, бачили б ви, яким неспроможним був я в молод-
дості! Дрімучий зіс! Гуляючи тропинкою А тепер, у
літа сонливі? Віденський чагарник. Сьогодні й на
люди показуватись. І є загроза, що господар мій зов-
сім зітре мене з території голови. Надто вже часто
шапку скидає перед начальством!

ЧАРКА

На одній піжмці викручуюсь. Від радості і щастя.
Всі ж бо нестять мене, цілують, примовляючи: «Ча-
рочка моя срібна!» Тут не те що на одній піжмці вер-
татимешся — сторч головою ночесш ходити!

БАРАБАН

Ще не було такого, щоб мене загнували в ор-
кестрі. Та це і ясно — чому. Я задаю тон, і до мене
всі Музичні Інструменти прислухаються, щоб не зби-
тись.

ОПРАВА

Я золота фігурка, та хвала все ж не мені, а як-
имось там плоским, непоказним Скельцям. І що в них
такого люди побачили?

Роман ПОПОВИЧ.

ВОГОВЬ В ОДЕЖІ СЛОВА

Нещодавно в приміщен-
ні міського лекторію від-
бувся конкурс юних само-
діяльних читців під деві-
зом: «Поети про револю-
цію».

Перше місце виборола
Людмила Полонська, яка
сміливо і майстерно про-
читала поезію Роберта
Романовського «Бала-

да про комісара».

Друге зайняла старшо-
класниця середньої школи
№ 17 Світлана Носова, що
відготувала вірш Яросла-
ва Смелякова «Ленін».

В. ДИГАЛО,
завідуюча міським біб-
ліотечною для юнацтва
імені Т. Г. Шевченка.
м. Кіровоград.

У КВІТНІ 1904 року до
кабінету начальника
Одеського охоронного
відділення підполковника
Васильєва зайшов началь-
ник Філіпського відділу
мишавий чоловічок у по-
тертому костюмчику.

— Знайшли друкарню? —
підполковника зрадила ви-
тримка.

— Якщо наші попередні
висновки підтвердяться, то
не одну, а дві. Прошу ува-
ги, пане підполковник... Це
щоденник, який вели мої
хлопці, стежачи за групою
так званих соціал-демо-
кратів...

Жандарм нахилився на ар-
куш склепаних паперів:
«15 квітня. Баженов Василь
Назарів, запасний вижний
чин, проживає в будинку № 11
по Великій Фонтанній дорозі.
В 5-й годині 20 хвилин при-
йшов до старшої майстерні
в будинку № 34 по Великій
Архипівській вулиці з ро-
жовим коником. Прикмети:
рожевий трикутник, середній на
зріст, чистий... Кличка Тесля.
...20 квітня Тесля зі зброю
під пахвою вирушив на
солодкий Романівку, де ско-
нав від ока спостереження...»
Минули десятиліття. Безслід-
но зник у невідомість підпол-
ковник Васильєв. Імена цих
жандармів несподівано його жан-
дарське управління, червона-

На твою книжкову полицю

Шлях до істини

ми літерами пам'яті написані
на скрижаль історії...

Гортаючи сторінки справ
колишнього Одеського
охоронного відділення,
працівники Республікан-
ського історичного архіву
натрапили на папку з на-
писом: «Про заарештуван-
ня двох підпільних друка-
рень Російської соціал-де-
мократичної партії 30 квіт-
ня 1904 року». Приверну-
ло увагу те, що, здавалося
б, одна людина у справі
значилася під різними
прізвищами: Баженов, Бо-
женков, Боменко. В інших
документах — Василь На-
заров — запасний нижній
чин, уродженець Херсон-
ської губернії Олександр-
ійського повіту.

У працівників архіву ви-
никла здогадка: чи не є
таємничий «член централь-
ного гуртка агітації» —
Баженов — Боженков —
Боменко — Назаров і В. Н.
Боженко, герой громадян-

ської війни, однією і тією
ж особою?

І тоді на допомогу істо-
рикам прийшла криміна-
лістика. Експерт науково-
технічного відділу Респуб-
ліканського управління мі-
ліції О. І. Сукало після
експертизи виявив, що на
фото знімку з написом
«В. Боменко» зображено
справді В. Н. Боженка.

Так заповнили ще одну
сторінку з біографії нашо-
го земляка, комбрига Та-
рассанського полку В. Н.
Боженка.

Це лише один із числен-
них епізодів використання
досягнень криміналістики.
У книзі письменника і кри-
міналіста Івана Логвиненка
«У пошуках істини» (видав-
ництво «Молодь», 1977 р.)
їх чимало.

Історія, розвиток кримі-
налістики як науки, по-
літика з працями буржуаз-
них криміналістів, доку-
ментальність художніх
оповідей — усе це, безу-

можно, зацікавить читача.

Користуючись різнома-
нітними джерелами ін-
формації, цікавими архів-
ними матеріалами, автор
зміг простежити історію
криміналістики від її за-
родження як науки до на-
ших днів.

Хто вперше запровадив
у криміналістиці антропо-
метричну систему іденти-
фікації злочинців? Який
вклад Менделєєва в роз-
виток експертної науки?
Як було виправлено одну
з фатальних помилок пон-
доського правосуддя у
справі Адольфа Бека? Що
зробило помічника писаря
паризької поліцейської
префектури Альфонса
Бертільйона однією з най-
визначніших осіб серед
криміналістів — науковців?
Як Хуану Вучетичу з Буе-
нос-Айреса вперше вдало-
ся розшукати злочинця
завдяки взяттю ним на
озброєння «методу паль-
цевих відбитків»? На ці та
чимало інших запитань з
історії правосуддя читач
зможеться знайти відповіді у
книзі Івана Логвиненка.

М. ДУМІЧ.

НЕЗВИЧАЙНИЙ
ГЕРЦЬ

Бувальщина

У селіще в'їзало три підводи. Коні високо трима-
ли голови, вигравали крутими крупами. Валаскувала
нова упряж, у довгих гривах мерехтіли рожеві
стрічки.

На підводах, завантажених валісками, музичними
інструментами, мішками, сиділи незнайомі веселі
люди.

Вслідіши таку процесію, а найперше — великого
бубна з мідними тарілками, діти здогадалися, раді-
сно закричали:

— Артисти приїхали!

Залюбки від хат босі ноги, рознеслося по селі
різноголосся, покотилися клубками, плутаючись під
босими ногами, собачки.

...Сцену незвичайно розстелений у садку великий пер-
сидський килим. Ближче, на пожовклій траві, скла-
ли по-татарськи ноги, розмістилися діти, дзві — до-
рослі. В гулі людей — чорновусий Андрій Федорович
Маринич і кремезний, крутоплісний голова райкому
пресфільки залізничників Василь Самійлович Козлов.

Осінні видалася золотою, багатою і теплою. Люди
всперилися з жінками, гомоніли жваво.

На край килима виїшов підстрижений під бобринь
керівник концертної групи.

— Товариші комунари, — мовив він, — ми зібрали
цяцю ризку по вісімдесяти пудів зерна з десятини. Це
велька сермоба над снігками, які не вірили у вашу
силу. Низький уклін і шана вам, хлібороби. Ми ж
приїхали, щоб поділити вашу радість, показати своє
мистецтво.

Першими виступали декламатори, потім співаки,
музиканти, фокусники, акробати. Наприкінці перед
глядачами повилися м'яксті, кремезні борці. Боро-
лися попарно, перекидали один одного через плечі,
качалися по килиму, крехтели, хепали. Коли ж скін-
чилася боротьба, нову виїшов гедучий. На його об-
личчі грали добра усмішки:

— Бачу, борці вам сподобалися. Але їм соротися
одні з одними не так уже й цікаво. Може, серед вас
знайдеться бажачий? Просимо.

Настала напружена тиша. Навіть діти, що нева-
мовно верещали, коли боролися артисти, змовкли і
злякано дивилися на конференсь: хоче знайти дур-
ня, щоб тому борці кістки поламав.

Коли це Василь Самійлович штовх Маринича під
сік і вголос:

— Андрію Федоровичу, а піді-но, поноси на руках
стого крайнього, покажи, чого варта сила ботрака.

Маринич вважався найспильнішою людиною в селі-
щі. Зріст мав богатырський, був непрочина у пле-
чах.

— Виходи, Андрію, покажи їм, де раки зимують! —
зауважи комунари.

Андрій Федорович підвівся. Його обличчя і погоде-
на шия густо почервоніли.

— З отим хочу боротися, — мовив, показуючи на
найдужчого.

Скниув піджак, неквапом розв'язав шовковий з ки-
тцями пояс, стягнув через голову вишивану сорочку,
знав чоботи. Став поруч нижчого за себе артиста. По-
тиснули руки, щось сказали один одному, посміхну-
лися.

...Що тільки спробує Андрій схопити суперника,
щоб притиснути до себе, а той, як жинє срібло, ви-
скакує з рук, бо тіло тверде й слізьке.

Та нічого не міг улітати й борця. Шов на всілякі
хитрощі. Спробував перекинути Андрія через себе,
кілька разів робив підйомку, але комунар розгадав
маневр противника, чинив опір. Зрозумів, нарешті, й
Андрій, що коли буде отак тупцювати, нічого не вийде.
В ту ж мить зародилася блискавична ідея. Він схо-
пив суперника за стегна, відірвав від землі, підняв на
руки і поклав на лопатки.

Вибухнули оплески.

Керівник концертної групи визнав переможцем Ма-
ринича і звернувся до нього з проханням:

— Чоловіче, ти людина богатырської сили. Пид до
нас, ми з тебе зробимо видатного артиста, будеш ма-
ти славу і достаток.

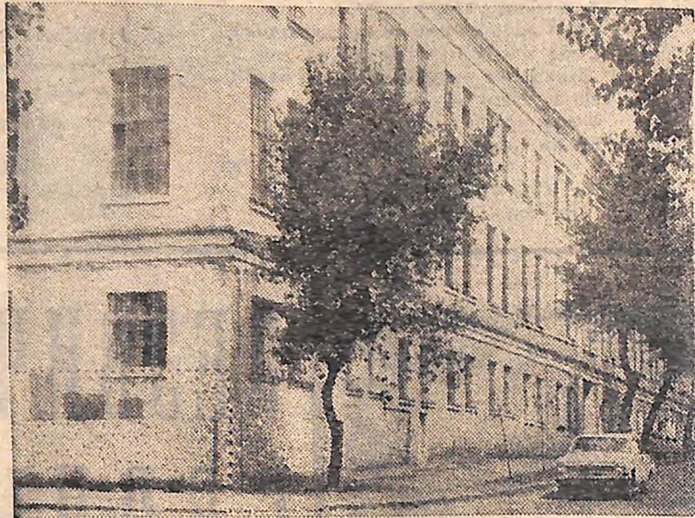
— Дякую на теплому слові, але оцю силу дала ме-
ні земля, а я її син і служитиму їй до кінця, — з гор-
дістю відказав комунарівець Андрій Федорович.

О. ЗУБИЦЬКИЙ.

м. Знам'янка.

ПІДНІМАЛИСЬ НА БОРОТЬБУ

Йшов вікомний дев'ятсот сімнадцятий. Жовтневий вітер пронісся над Російською імперією, змитаючи з неї всю рутину, нецтво, «ганебність тюрем і церков». Розривалися кайдани, які століттями сковували народ. Піднімалися червоне знамено свободи.

Затріпотіло воно й над вулицями Єлисаветграда в січні вісімнадцятого. Але старе так просто не здавалося, воно чинило опір. Розгорталася запекла боротьба.

Підтримувати народними масами, більшовики дістали переважну кількість місць у Раді. До її президії ввійшли вірні борці за ідеї комунізму Т. Гуляницький, Я. Шканд, А. Поголоцький, а в членів виконкому — М. Чернишов, К. Скульський, В. Спренжин, Г. Кочерещенко та інші. Виконком ухвалив рішення про створення загонів Червоної гвардії для боротьби з ворогами революції — буржуазно-націоналістичними елементами, гайдамаками. Незабаром виконком Ради було перетворено у Військово-революційний комітет, уся повнота влади в місті зосередилася у його руках. Перед більшовиками постало завдання — дістати зброю для червоногвардійців.

20 січня, очолювані членами комітету червоногвардійці із заводського загону захопили на станції близько двохсот гвинтівок, двадцять револьверів, багато ручних гранат, скотили з платформ шість тридцятипяти гармат. Частину зброї сховали у приміщенні колишньої ідеальні, дві гармати встановили прямо на подвір'ї.

«Одержавши зброю, робітники заводу Ельворті шикувалися в колони і йшли в бій. 28 січня 1918 року разом із солдатами 657-го Пруського полку 19-ї автомобільної роти вони підняли збройне повстання проти буржуазно-націоналістичної Ради. Наступного дня в Єлисаветграді було встановлено Радянську владу.

...Шістдесят весен відшуміло з того часу. Розквітла, мов сад, наша Вітчизна. Нема більше тісних курних майстерень колишнього заводу Ельворті. Натомість піднімаються висвілені корпуси двічі орденоносного заводу «Червонозбірка» — флагмана сільськогосподарського машинобудування країни. Але є й старі стіни, ті, які були свідками буремних років. Вони — сама історія, літопис боротьби робітників і селян за перемогу своєї влади.

На одному з корпусів заводу по вулиці Ордонікідзе встановлено меморіальну дошку, яка свідчить, що тут 1918 року

зниклася арсенал Червоної гвардії. Тисячі робітників підприємства, жителів і гостей міста багато років читали прості рядки, викарбувані на дошці, і згадують далекі героїчні дні.

А ще кілька дощок встановлено на будинку заводоуправління напередодні 60-річчя ювілею Жовтня. Вони засвідчують, що на підприємстві свого часу працювали учасники боротьби за встановлення Радянської влади в Єлисаветграді: В. М. Спренжин, Г. Ф. Журбинський, М. В. Дичков, М. В. Телічко, Я. І. Щербя, Я. Н. Шканд, К. І. Крадожон, а також організатори і ватажки загону Червоної гвардії М. Х. Чернишов, К. А. Скульський, М. Т. Бондаренко, Т. М. Гуляницький.

Ви проходите вулицею Карла Маркса. Саме нею йшли загони червоногвардійців на останній штурм цитаделі буржуазії. І зів революційні загони Трифонов Гуляницький. А в осямному красивому будинку напроти площі С. М. Кірова він жив. Меморіальна дошка засвідчує це. Недалеко звідси, на будинку, що примикає до іншої міської площі — Декабристів, встановлено меморіальну дошку, присвячену Г. І. Кочерещенку — бійцю революції, почесному громадянину Кіровограда.

Роки відділяють нас від тих незабутніх днів. Та пам'ять людська живе. І житиме вічно, як житиме справа, за яку боролися наші батьки і діди.

Ю. МАТІВОС.

На фото: один із корпусів «Червоної збірки», в якому розміщувався арсенал червоної гвардії.

ДІВЧИНА З ЦИГАРКОЮ

Вона була зовсім юною. Великі блакитні очі, світлі волосся, що дощем спадали на плечі, полонили увагу прохожих. Та ось хвилькою клацнула елегантна запальничка. Дівчина запалила... сигарету...

В останні роки дедалі частіше можна побачити димучу цигарку в руках дівчат або жінок.

Чому вони курять?

Дехто пояснює: молять, курити швидше жіночі сигарети доповнює красу, робить жіночку «сучасною». А якщо хтось спробує заперечити, що в результаті куріння швидко з'являється старість, то йому не повірять. Але куріння — справді дуже шкідливо і стала звичка. Воно згубно впливає і на жіночу красу. Під дією нікотину виникає спазм дрібних кровоносних судин, м'язи обличчя, не одержуючи живлення, стають дряблими. Риси загострюються, шкіра набуває сіруватого відтінку. Чуті запах тютюнового перегару з рота, передчасно утворюються зморшки, жовкнуть зуби й пальці, хрипить голос. Якщо ж це не застерігає, то слід нагадати, що куріння викликає ослаблення зору, слуху, смаку, шок, впливає на серце і кровоносні судини, органи дихання, шлунок.

Нікотин уражає центральну й вегетативну нервову систему. Для нормальної роботи мозок повинен одержувати кисень, а під час куріння мозкові клітини поповнюються ним недостатньо.

Після певної кількості сигарет з'являється почуття втоми, сонливості, болить голод.

Особливо згубний вплив тютюну на організм, що формується.

Дівчата, котрі почали курити у 15—17 років, часто хворіють хронічними катаральними верхніми дихальними шляхами, бронхітами, а через 10—12 років куріння — на рак легень. Жінки, що курять, хворіють на рак легень у п'ять разів частіше, ніж ті, що не курять. Інфаркт міокарда у жінок, як правило, буває в похилому віці — близько 67 років, а у тих, що курять, може статися десь у 48 років, а то й раніше.

Дівчатам і молодим жінкам не слід також забувати, що вони — майбутні матері, а огруйні струмочки тютюнового диму можуть затьмарити це щастя.

У тих, хто курить, у 10 разів зростає частота безплідності, втричі частіше ускладнення в період вагітності, в шість разів більше трапляються передчасні пологи, вдвоє частіше — викидні і мертворождені діти. Бувають випадки, коли малюки народжуються недорозвинутими. Якщо жінка, яка годувала немовля груддю, курить, то «пасивно» курить і дитина, одержуючи з материнським молоком тютюнову отруту. Це призводить до хронічного отруєння немовляти, до затримки його розвитку.

Тютюновий дим завдає надзвичайно великої шкоди жіночому організму, уражаючи залози внутрішньої секреції.

Отже не поспішайте запалити цигарку. Це і не модно, і шкідливо.

С. МАЛА, В. ШЕВЧЕНКО,
методисти обласного Будинку санітарної освіти.

ФІНІШ СПАРТАКІАДИ

Фінішувала обласна спартакіада-77 колективів фізкультури товариства «Спартак», приурочена 60-річчю Великої Жовтня. Десять місяців точилася уперта боротьба в легкоатлетичних секторах, на водних доріжках, спортивних майданчиках, вогняних рубіжках, кросових дистанціях, з багатоборства комплексу ГПО, за шаховими і шаховими дошками, з маленькою ракеткою в руках.

Близько шістдесяти тисяч чоловік узяли участь у спартакіадних стартах на всіх її етапах — починаючи з поєдинків у низових колективах і кінчаючи фінальними обласними, республіканськими і всеукраїнськими змаганнями. За цей час підготовлено двох майстрів спорту СРСР 22 кандидатів у майстри, 123 першорозрядників, понад 8500 спортсменів масових розрядів. Нормативи нового комплексу ГПО виконали 9154 спартакіади.

Успішно стартували спортсмени обкому профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових установ. Вони й зайняли вищий щабель п'єдесталу пошани в першій групі. За ними призвів місця після аналітиків і представників обкому профспілки робітників місцевої промисловості і комунальних підприємств.

Колектив спонсорів обкому профспілки робітників харчової промисловості не мав собі рівних у другій групі.

Переможців ювілейної спартакіади нагороджено дипломами, виплатами і кубками президії обласної ради «Спартак».

НА ПРИЗ ГЕРОЯ

Всесоюзний турнір з класичної боротьби на приз героя громадянської війни Івана Федоровича Федяка, противником якого бували в спортному комплексі катаральні верхні дихальні шляхи, бронхіти, а через 10—12 років куріння — на рак легень. Жінки, що курять, хворіють на рак легень у п'ять разів частіше, ніж ті, що не курять. Інфаркт міокарда у жінок, як правило, буває в похилому віці — близько 67 років, а у тих, що курять, може статися десь у 48 років, а то й раніше.

Вдалими були поєдинки й наших старших юнаків. Вони привезли в рідне місто чотири медалі: учень технікуму механізації сільськогосподарства Сергій Луценко і десятикласник шк. № 14 і 22 Олександр Лисича та Олександр Ковальов — срібні, а десятикласник Юрій Черненко (школа № 5) — бронзову.

У командному заліку Кіровоградці зайняли четверту сходинку п'єдесталу пошани з шістнадцяти.

Учасники змагань одержали фотографії І. Ф. Федяка, а призери — пам'ятні медалі.

В. ТВЕРДОСТУП.

В ЮВІЛЕЙНІЙ „ГЛОБУС“

Читачам нашої газети знайома ця назва «Глобус» — товариство юних географів середньої школи № 30 м. Кіровограда — ми писали часто.

Про їхні походи, екскурсії, експедиції. Про наукову роботу, в результаті якої появлялися цікаві реферати, доповіді.

Про участь у наукових конференціях юних географів Радянського Союзу, де кіровоградці гідно відстоювали честь республіки.

Про творчі контакти з відомими вченими-географами країни О. М. Мариничем, Ю. Д. Дмитревським, В. Ш. Джаошвілі, Х. Паалбергом.

А втім, про кіровоградський «Глобус» писала не тільки наша газета. І в передачах радіо, телебачення, і в республіканській та центральній пресі не раз розповідалися про талановитий колектив школярів, що його очолює вчитель географії середньої школи № 30 міста

Кіровограда дійсний член Географічного товариства СРСР Р. М. Дайдакулов.

І ось п'яті «Глобус» свято — десятирічний ювілей. З усіх кутків Радянського Союзу — Москви і Ленінграда, Києва і Талліна, Казані і Тбілісі, з міст і сіл нашої області надходять теплі вітання. Друзів у «Глобуса» багато. І всі вони вдячні юним кіровоградським географам за невтомний дослідницький пошук у вивченні рідного краю, за зміцнення дружби між ровесниками нашої країни, за те, що прикладом своєї діяльності вони пробуджують у юних іскри творчого дерзання, які ведуть людей у науку.

Ми приєднуємося до цих вітань і щиро бажаємо, аби наступні десятиріччя «Глобуса» були такими ж щедрими на творчість і дружбу, аби у двохсот юних географів середньої школи № 30 було ще багато-багато творчих успіхів.

Наша адреса і телефони

316050. ГСП, Кіровоград 50, вул. Луначарського, 36. Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу гасет і масової роботи — 2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград. Газета публікується на українському мові.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Гліни. 2.